

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Kormánybiztosok

kinevezéséről suttognak ismét a Bánság gazdasági köreiből. Kormánybiztosok kinevezéséről, akiknek az volna a hivatásuk, hogy — megterheljék az egyes pénzintézetek és iparvállalatok költségvetését. Mert azt igazán nem gondolhatja senki komolyan, hogy találjanak olyan akár szakembert is, aki egy pénzintézet vagy iparvállalat bonyolult üzletmenetébe márólholnapra olyan betekintést nyerhessen, hogy annak minden üzletkötését ellenőrizhesse és teljes képet alkothasson magának a forgalomról. Ha hivatását komolyan és lelkiismeretesen akarná végezni, akkor is annyi idő volna ehhez szükséges, hogy csak némi áttekintést nyerjen, amennyi időre körülbelül egy kormány — élettartama terjed. Ettől eltekintve is a kormánybiztosok olyan kerékkötői lennének a gazdasági életnek, amelyek a továbbfejlődést akasztanák meg. Mert a Bánságban sem kis szatcsüzletekről van szó, hanem hatalmas nagy gyártelepekről, száz meg százmilliókat forgalmazó bankokról és pénzintézetekről, amelyek egészséges vérkeringésének a megakasztása volna kormánybiztosi péklyókkal való guzsbakötése. Szinte humorosan hat, amikor évek óta mást sem hallunk, mint szép szövegeket a kereskedelem szabadságáról, amikor egyik-másik téren tényleg történnek felszabadító kísérletek, hogy az iparvállalatok és pénzintézetek szabadságát akarják korlátozni. A szabad kereskedelem és általában a gazdasági élet megfajása volna a bankok és gyárak működésének megakasztása, mert hiszen gyárak és bankok nélkül a kereskedelem sem lehetne az, ami. És ha másuttal — bármi oknál fogva — szükség lenne ilyen kormányintézkedésekre, — nagyon hevesen mondotta Faur Liviusz pari főfelügyelő — nálunk más a helyzet. Annyira más, hogy ami námsutt esetleg szükséges rossz is lehet, nálunk egyenesen vétek volna. Bűn a Bánság gazdasági élete ellen, amely egyik pillére az ország öngazdaságának. A liberális kormány uralma alatt is volt szó róla, hogy egyes temesvári vállalatok lére kormánybiztos kerül, de akkor Cosma volt miniszter interenciójára a már megtörtént kinevezést is hatálytalanították. Bizunk benne, hogy az a szerep, melyet a jelenlegi kormány Faur Liviuszak ebben az ügyben szánt, elegendő lesz arra, hogy ennek a tervnek megvalósítására ne kerüljön a sor. Uffinspektorokra nincs szükség. A línes szüksége sem a kormánynak, sem a Bánság közigazgatási életének.

A svájci tartozás rendezése a Timisiana kölcsönével fog megtörténni

Temesvár, augusztus 1.

Annak idején, amikor a Temesvári Városi Takarékpénztár a Timisiana-bankkal egyesült, a város mintegy tizenegyezer darab Timisiana-részvény birtokába jutott. A Timisiana most nagyobbarányu alaptőkefelemelést tervez és felszólította a várost nyilakozattételre, hogy az új részvényekből kíván-e jegyezni. Ezzel az üggyel a városi

nagytanács kedden tartandó ülésén foglalkozik. Az állandó választmány javaslata az, hogy a város a tőkeemelésben okvetlenül résztvegyen. Azonkívül az a terv is felmerült, hogy a Timisiana a város tulajdonát képező részvények lekötése ellenében nyújtson a városnak a svájci tartozás rendezésére kölcsönt. Erre vonatkozólag a javaslat most van készülőben.

Ujból kísért a Bánságban a kormánybiztosok kinevezése a vállalatok élére

Faur Liviusz miniszteri igazgató nyilatkozata

Temesvár, augusztus 1.

A bánsági pénzügyi és ipari körökben már napok óta beszélnek róla, hogy a kormány az egyes részvénytársaságok élére kormánybiztosost kíván kinevezni. Ezen hírekkel kapcsolatban felvilágosításért fordultunk Faur Liviuszhoz, temesi iparfőfelügyelőhöz, akit legutóbb neveztek ki a legfelsőbb gazdasági tanács tagjává és ebben a minőségben a bánsági és erdélyi vállalatok, valamint részvénytársaságok kizárólagos felügyeletét ruházták rá. A miniszteri igazgató ezzel a kérdéssel kapcsolatban a következők megírására hatalmazott fel:

— En is tudomással bírok ezekről a hírekről, de meg kell nyugtatnom úgy az erdélyi, mint a bánsági érdekelt köröket, a kormánybiztosok kinevezéséről szóló hírek legalább is koraiak. Tény az, hogy a kormány Bukovinában

élt ezzel a jogaival

és az egyes részvénytársaságok élére kormánybiztosokat állított, de nem a saját iniciatívájából, hanem arra való hivatkozással, hogy ezt a még érvényben lévő osztrák törvénykönyv is megengedi, másrészt Bukovinában a kormánybiztosok alkalmazása már szokásjoggá változott. Nálunk egészen más a helyzet. Manoilescu pénzügyi ál-

lamtitkár felhatalmazott annak a kijelentésére, hogy ezeknek a stalumoknak Erdélyben és a Bánságban való bevezetéséről

még nincsen szó.

Egyelőre a közeljövő munkája az, hogy nyert megbízatásom alapján felülvizsgáljuk az összes vállalatok és részvénytársaságok működési engedélyét és működését. Ahol a dolgok rendben folynak, ott egyáltalában nem lehet szó kormánybiztosok kinevezéséről. Az meg már viszont a legtermészetesebb dolog, hogy ahol rendellenességet tapasztalunk, vagy kifogás merül fel, ott a kormány él a kormánybiztosi kinevezés jogával.

— Mik lehetnek ezek a rendellenességek? — kérdeztük.

— Ahol a vállalatok például nem felelnek meg ama követelménynek, hogy a belföldi tőke

majoritásban legyen,

vagy ahol az állam érdekei ellen dolgoznak, mondjuk, hogy a valutánk romlására spekulálnak. Szóval ehhez és hasonló esetek lesznek azok, amelyek kellő megvizsgálás után szükségessé teszik az egyes részvénytársaságok élére a kormánybiztosi kinevezéseket. A magam részéről a nyert kitiintető megbízatás alapján már a közeljövőben megkezdem felülvizsgáló utamat.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2:35:5, Párisban 18:80

Temesvári magánorgalom augusztus 1-én reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyama.)

Dollár 221, angol font 1072, francia frank 5:25, svájci frank 42:95, belga frank 5:37, líra 7:26, szokol 6:57, dinár 3:92, magyar korona 321, osztrák silling 31:45, márká 52:85, hollandi forint 89:15

Terményárak:

Buza 810, árpa 500, rozs 500, zab 450, tengeri 550 métermázsánként, ab feladóállomás.

Fogadok 11—1-ig

Temesvár, augusztus 1.

A temesvári városházán valóban patriarchális állapotok divnak. Reggeltől késő estig tartott a népvándorlás és az ügyes-bajos emberek a nap minden órájában tömegesen járnak ki-be az egyes tanácsnokok, referensek és más tisztviselők irodáiban. Ez a körülmény nagyban hátráltatja a munkát, melyet magánfelek látogatása miatt minduntalan kénytelenek félbeszakítani. Ennek következménye azután az, hogy a tisztviselők kénytelenek szabadidejük egy részét feláldozni és hivatalukba menni, ha valamely fontos és sürgős dolgot zavartalanul akarnak elintézni.

Az állandó választmány legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel az üggyel és úgy határozott, hogy a városházát elzárja az állandó látogatások elől. Mától kezdve a portás magánfeleket csak délelőtt tizenegy és egy óra között bocsát föl a városházára és ezek csak ebben az időben kereshetik föl a tisztviselőket információért. Ezt az új rendelkezést különben a városháza kapualjában hirdetmény is közli a közönséggel.

A főpolgármester fogadó órái ezentul is kedden és pénteken délelőtt tizenegyétől egyig lesznek.

A magyar színészet prostitúciója

Bukarest, augusztus 1.

A Bukarestben megjelenő Politica érdekes cikket közöl a magyar színházkérdéssel kapcsolatban. Megállapítja, hogy a szépművészeti miniszternek az eljárása, amely szerint az eddigi nyolc koncesszió helyett tizenkilencet adott ki, a magyar színházak prostitúciójához vezet. A Politica szerint az összes koncesszionáltak között két igazi és megérett művészember van. Az egyik Janovics Jenő, a másik pedig Maurer Béla. A román kultúrának nem lehet érdeke a magyar színházak prostitúciója, mondja a nevezett lap, mert Erdélyben és Bánságban ma még mindig az a helyzet, hogy az intelligens román közönség állandóan a magyar színházakat látogatja. Ez ellen sincs kifogása, de ha már a viszonyok folytán a román közönség is támogatja a magyar kisebbségi színházakat, akkor azoknak olyan nívón kell állniuk, hogy egyformán elégték ki egy magyar, mint a román közönség kultúrsumját, és ne vásári cirkusz vagy kabaré nívójára süllyedjenek. Amit most a miniszterium teli ennek a tizenkilenc koncesszióknak a kiosztásával, az a magyar kisebbségi színház teljes prostitúciójához vezet. Ez nem lehet a román államnak az érdeke. Segíteni kell a legsürgősebben a helyzetet. Ezt írja a Politica.

A régi istenek nyugdíjban

A világ legnagyobb tébolydája — Az ezerfejű tömeg önkívületben ünnepli a gépet — Szédületes fényűzés és szédületes nyomor

A költő a tömeg gramofonja

Budapest, július 31.

Az égő Oroszország címmel most hagyta el a sajtót Huszár Károly volt magyar miniszterelnök könyve, amelynek egyik legérdekesebb fejezete azt a szellemi és erkölcsi kisiklást vázolja, amely a vörös „paradicsomot” valóságos tébolydává tette. Cáfolhatatlan adatokkal bizonyítja, hogy a bolsevista birodalom hatalmas örültekházának mondható, amelybe a lelki-beteg népbiztosok bezárták az orosz népet. Lenin maga köré gyűjtötte a dühöngő, a megszállott lelkű egyéneket, amilyeneket könnyen talált, mert az orosz nép egésze hihetetlenül naiv s tetemes része nem egészséges lelkű.

A bolsevizmus kapóra jött, hogy az orosz nép századok óta ábrándokban keresett menekülést az elnyomatás által okozott szenvedéseiből s a világháború alatt várta az ezeréves ország a millénium eljövételét, amelyet az idők teljességének és

a földi boldogság

tündérkorszakának hitt. A bolsevizmus egyenes leszármazottja az orosz szektáriusok misztikus és orgiasztikus gondolkodásának. Lényegében csak igen csekély hányada a politika, mert voltaképpen tökéletes megváltoztatását akarja az emberi életnek. Ennek érdekében a bolsevisták hihetetlen vakmerőséggel arra vállalkoztak, hogy az ember benső alaptermészetét változtatják meg. Öntudatos, lelki életet élő emberek helyett gondolkodni nem kívánó automatákat, az egyéni élet szépségeiről eleve lemondó kollektív gépembereket akarnak nevelni.

— Oroszországban egy világ keletkezik — idézi Huszár Károly Fülöp Miller Renét — ahol senki

nem találja örömét az életben, amelyben a képeknek nincs színük, a zenének nincs összhangja és melódiája, a világnézetnek nincs támasza a szellemben, egy mechanizált világ, amelyben már csak **lelkesített gépek** létezhetnek.

A kommunista rend valóban mindenkit meg akar fosztani egyéniségétől s a „gépek paradicsomába” akarja bevezetni az emberiséget. A bolsevizmus saját szavai szerint „nyugdíjba szeretné küldeni a régi isteneket”, de új bálványokat állít a tömeg szeméi elé, amelyeket máris leborulva imádja. A bálványiszörnyetek helyett a gépmádás a kommunista tömegek új vallása. A csavarok, a lendítőkerekek, a motorok, a kalapács, a sarló, a kapa és a villanyt jelképező ábrák olyan tiszteletnek örvendenek, mint a pogány istenek. Dobnyinszky kommunista festőművésznek van egy jellemző rajza, amely „A látható isten” tiszteletét ábrázolja, ahol az ezerfejű tömeg valóságos önkívületben

ünnepli a gépet,

a kor új bálványát.

Ebben a vörös tébolydában a szellem szárnyalása — ellenforradalmi fény. Azt hirdetik, hogy az orosz forradalom viharát egyesíteni kell az amerikai élet tempójával. Egyik fanatikus vezérük, Krinszky, művészileg megörökítette „A gépmádók templomát”. Talin, a bolsevista építész, megtervezte a III. internacionálé üvegéből való óriási emlékművét, amely a bábeli toronyra emlékeztet. Koroljev szobrász olyan futurista szobrot állított Bakuninnak, hogy azt a munkások maguk rombolták le. A kommunista bölcsészek még tovább mennek. Lenin például egyik

levelében azt írta Gorkijnak, hogy „önmagát köpi le, aki az istenség eszméjével foglalkozik.”

Az egész orosz kommunista irodalom egyetlen nagy sikoly, a megkergültek, a bomlott agyuak lármás dühöngése. Piszarev parancsát követik, aki az új ember megteremtése érdekében azt ajánlotta az oroszoknak, hogy minden létezőt kiméletlenül romboljanak le.

— Amit szét tudunk verni, azt össze is kell zuzni. Csak az a marandó, amit az emberiség nem tud elpusztítani. Ami darabokra hull, az értéktelen holmi a társadalomban. Minden esetben törj és zuzzál kiméletlenül, ez nem árthat,

csak használni.

S valóban, a régi Oroszország minden kulturális és művészi szépsége, székesegyházainak kincse, palotáinak gazdasága összezuzott csepegek módjára hever a népbiztosok lábai előtt, de azért a népbiztosok feleségei külön drága porcellánokat készíttetnek maguknak a cár egykori híres keramia-gyárában.

Csak ritkák a világos percek. Ilyen tiszta pillanatban írhatta Trockij a következő sorokat:

— Proklamációkkal nem lehet új művészetet teremteni. A proletárdiktatura sem képes új stílust teremteni, mert ez még nem produktív szervezete az új társadalomnak, csak egy fejezete a küzdelemnek. A husz, harminc, esetleg ötven évig tartó időszak a proletár világforradalomnak fájdalmas és

nehézkés átmenet

lesz egyik szociális formából a másikba, de semmiestre sem fogható még egy fel, mintha egy új kultorkorszak lenne.

Amit a futurista orosz költészet produkál „a szavak kémiaja” terén,

az az örület teljessége. A költők „szövevényeseknek” és „szómunkásoknak” nevezik magukat. A vörös poéták minden sora gyilkosságra való felbujtás. Bedni, Lenin kedvenc költője „Mauser elvtársról” írt egy dicsőítő himnuszt, amelyben a terroristák puskáját énekl. Majakovszki „Százötven millió” című költeményében a „burzsuj koponyákat” ajánlja hamutartónak a proletárok részére és azt mondja, hogy ő csak

a tömeg gramofonja.

Külön egyesületek alakultak, amelyeknek „laboratóriumaiban” az írók „új szövepreparátumokat” készítenek. Ebből olyan általános nyelvrontás lett, hogy ellene már Trockij is félemltető tiltakozó szavát. A zenét is forradalmosították és a kommunista zenekarokban, mint közkedvelt hangszereperel a gőzsi, a gyári sziréna, a zakatoló gép és a puskaropogás. A szeméremérzés teljesen kivészett a kommunista társadalomból, de ez nem is lehet másképp ott, ahol a nők a férfakkal együtt tizezrével lettek besorozva vörös katonának.

A szörnyűségek között a feláldozott osztályok helyén új forradalmi, uralkodó réteg képződött. Ma is vannak, akik Oroszországban

luxusban élnek,

finom bundákat és drága ékszereket hordanak, éjjeli mulatóhelyeken dorbézolnak, játékbárlangokban üldözik a szerencsét, lóversenynek és pálinkagyártásból, vagy nyosodnak. Változatlanul fennállanak a nyomortanyák, bünhelyek, lebujsok, szóval a kolpusok és gonosztevők egész sötét világa.

A nagy átalakulás azonban nincs befejezve. Az emberi természet kitör a szovjet rabszolgáiból s az egyéniség követeli a maga jogát a kommunista társadalomban és általában. A keleti egyház az elnyomás alatt nagy tisztulási folyamatokon megy keresztül, amelyben megszabadul attól a sok iszaptól, amelyet az emberi gyarlóságok raktak rá és közeledik Róma szelleméhez. A vallásos érzés hatalmasan lobog fel mindenütt s ma már a szovjetállam fölött is felkelőben van a hit ragyogó napja. Miként Babilonban, Judeában, Athénban és Rómában összeomlottak a hamis bálványok, a gépmádók tébolydjában is bekövetkezik biztosan a kiábrándulás.

Katóka ósanyám

Egy magános lány sóhajtása

Írta: Barabás Eta

Az apám, az anyám, a nagyapám, a nagyanyám, mind akiket ismerem, kunfajta kerekfejű, kis tömzsi magyarok voltak. Kihez hasonlítok én? Melyik ősomnak formáit és vérének örököltem? Melyik ősanymnak csókja ütközik ki bennem? Azok közül, akiknek a képei itt vannak, egyiké sem. Én szép vagyok. Tudom hogy az vagyok, nemcsak azért, mert mindenki mondja, hanem, mert akármennyire mentes lennék is a hiúságtól, amikor magamnak beszélek, őszintén bevallhatom, hogy látom a szépségem és ismerem magam. A termetem, a fejem alakja más, mint az apámé, az anyámé, vagy többi őseimé. Arisztokratikus, angol fajta. A kezem hosszukás és kéken erezett. Az ujjaim idegesek. Körülbelül olyanok, mint ahogy képeslevelezőlap fantázia a fiatal angol hercegnőket festi, akik a futtatást nézik a lóversenyen.

Honnan kerültek ezek az arisztokratikus vonások? Honnan ez a befelé lázadás, kifelé méltóságos belenyugvás a kicsinyes viszonyokba, amelyekben élek. Honnan ez az elzárkózottság, hogy jaj, nem tudok magamból adni. Körülöttem mindenki őszintén és sokat beszél önmagáról és elárul mindent, ami

benne él. És én nem tudok őszinte lenni, sem apámmal, sem anyámmal, sem senkivel, nincs bizalmasom és nincs barátom. A bizalmat és őszinteséget, amit kapok, elraktározom magamba, anélkül, hogy a magamból adnék. Azt mondják, hogy gőgös vagyok és nem vagyok őszinte, pedig csak nem tudok szeretni senkit annyira, hogy magammal egyformának tartsam.

Milyen gyászosan szomorú ez, hogy fáj, hogy elmúlnak a szépségem és a fiatalságom napjai. Hogy siklanak a napok, szinte észrevétlenül és hogy szeretnék kinyitni és megmutatkozni.

Melyik ósanyám az, amelyiknek a vére, büne, csókja nem enged. Akiről tudok, mind akiről hallottam, nemzetes asszony, református papok hűségese volt.

Talán mégis az Etelka néni, akinek a férje mártirhalált halt a hitért és akiről mesélik, hogy elutazott Bécsbe, hogy a császárnak könyörögjön a férje életéért. Talán a császár?

Vagy vaamely fiatal Habsburg főherceg? Egy szerelmes asszony, aki meg akarja menteni a férjét s a fiatal, bővérű, vörösképi, szókehajú császár... De nem... Az ősom meghalt a máglyán s az ósanyám végig viselte az egyedüllét bánatát.

Vagy talán mégis Katinka ósanyám, akiről az ósapám naplójában szép szerelmes szavakat találtam és akiről azt mesélik, hogy na-

gyon szép volt és hogy Angolhont járta meg ósapámmal és mikor onnan visszatért, szomorú, magános asszony lett. Öltözködésében mindig volt valami meglepően érdekes és mégis oly egyszerű, hogy a többi papasszonyok haragudtak rá. Ruhái olyanok voltak, mint ő maga. Vegyüléke a raffinált izlésnek és a választékos egyszerűségnek. Mégis talán ő volt az, aki messze Angliából szívébe zárva elhozta egy idegennek a képét és csókjainak emléket.

A parókia kertje, vagy a Tiszaparti füzes tudna erről beszélni, ha elárulná a titkot, hogy magános esti órákban kinek a nevét sóhajtotta szerelmes ősom, amikor bent a hűvös szobában a férje presbiterekkel és az esperessel kecintgett.

Tőle kaphattam, az ő bűnös csókjaitól azt, ami bennem más, mint itt minden és mindenki...

Hogy gyűlölöm érte.

Gonosz végzet az: másnak lenni. Nem tudni örülni, aminek itt mindenki örül s fanyarul mosolyogni azon, ami a többieknek fáj.

Ki lehetett az, főúr, vagy katona, ábrándos poéta, vagy erőszakos zsi-vány, aki megbabonázott és megejtett egy asszonyt, akit a Tiszapartja küldött meszi csudák idegen honába? Az ő megtévelyedését kell nekem levelezelnem, az ő csókjai miatt csókolatlan az én ajkam, mert nem tudok szerelembe szédülni parlagi gavallérok széptevésin

s lelkem nem tud beletörni a két szoba konyhási lakás boldogságába, sem kirepülni nem merek, hogy élvezzem a világ kínálkozó gyönyörűségeit. Az ősom, ha ő volt, akinek élete megmérgezte az én életemet, legalább emlékeket hozott magával, nekem csak ábrándjaim és vágyaim vannak s járok idegenként azok között, akik szeretettel próbálnak magukhoz hasonlóvá tenni.

Hogy gyűlöllek, szép Katóka ósanyám, mert oh fáj az egyedülvalóság. Szeretnék én is hasonlóvá lenni azokhoz, akik közt élek s nem mindig befelé sirni. Szeretnék örülni apró örömeim s nem fantasztikus álmokban keresni a boldogságot.

Gonosz voltál Katóka ósanyám, mert megcsaltad ósapámat, aki szerelmes rigmusokat írt hozzád s gonosz vagy, mert egy távoli őstutódba loptad át a szeretőd vére s évtizedek messzeségében az érettségomat rabolja el az a boldog óra, amelyet egy idegen főúr kastély hálószobájában élveztetél.

Gonosz vagy szegény, szegény Katóka ósanyám. Gyűlöllek magamért és sajnálalak magadért, aki visszajöttél a csókos kastély előkelő csendjéből ide az alföldi porba borgőzös, subás emberek hangos társaságába. Te, aki szépségeket láttál és az Élet kellemeit láttad sulyosan vezekeltél azzal, hogy tő is itt éltél, ahol szegény, árva utódod siratja elvesztett, megrontott életét.

A jugoszláv király nagyatya Temesvárott

ette az önkéntes száműzetés keserű kenyerét és volt lakótársa elmondja visszaemlékezéseit a trónjától megfosztott fejedelem életmódjáról

Temesvár, július 31.

Karagyorgyevics Sándort, a jelenlegi jugoszláv uralkodó nagyatját és a nagy törökverőnek és Szerbia felszabadítójának, Karagyorgyevics Sándor fiát, 1843-ban Szerbia fejedelmévé választották, de 1858-ban már megfosztották az uralkodástól. Karagyorgyevics Sándor ettől az időtől kezdve külföldön tartózkodott. Előbb Besszarabiában chotoni birtokán élt, majd Magyarországra költözött és Borossebesen telepedett le. A hetvenes évek derekán Borossebesről, ahol kastélya és birtoka volt, Temesvárra költözött és itt is élt 1884. május 3-án bekövetkezett haláláig.

A fejedelem lakótársa.

Most aztán, kedves olvasóm, jerelem a temesvári Holló-utca 28. számú házába. Csendes családi ház. A barátságos ebédlőben szemben ül velünk egy jóságos arcú, nyájas tekintetű matróna. Hetvenegy esztendő, de szorgos keze most sem tud pihenni. Ha mást nem végez: hát kötöget. Harisnyát köt az unokájának. Halk beszédű uriaszony. Özegegye Ugray Dániel főfelügyelőnek. Szívesen emlékezik vissza a multra.

Ott ülünk az ebédlőben és a nagyszony arról az időről beszél, amikor mint fiatal menyecske a férjével és kiesi gyermekeivel egy házában lakott Karagyorgyevics Sándor szerb fejedelemmel. Szavainak zineiből több mint negyven esztendő eseményei formálódnak előttünk világos képekké. Szinte marunk előtt látjuk Karagyorgyevics Sándort, a száműzetésében is igazi fejedelmi alakot.

A goszpoja.

A józsefvárosi Küttl-tér 3. szám alatt áll egy hosszú frontu egyemeletes ház. Ennek a háznak az egész izablakos első emeletét lakta Karagyorgyevics Sándor fejedelem. Vála lakott Grácban férjénél volt anyjának leánya. Ezt az unokát fejedelem igen szerette. A lány, kit Idának hívtak, a fejedelem halálakor huszonéves huszonöt éves lehetett. Az egész háztartásnak egy ázvezető volt az intézője. Ezt az asszonyt a fejedelem Szerbiából hozta magával. Maga a fejedelem is az egész háznépe csak úgy szólt: Goszpoja, urnő. Így hívták ház többi lakói is. A Goszpoja anyja akkor végezte el a negyedik olgárit és ő látta el a titkári teendőket. Az udvartartáshoz tartozott még egy inas, a szakácsnő, egy szolgálány és egy mindenes.

Az „udvari” traces.

A ház földszintjén lakott Ugray Dániel a családjával, Debreczy Lózes kataszteri mérnök a családjával és Widmann kapitány, aki gyancsak családós ember volt. A fejedelem, aki németül is jól beszélt, az idők során megismerkedett lakókkal. Az érintkezésben, mely személyes csak igen ritkán volt, azonban megtartotta mindig fejedelmi rezerváltaságát. Ez azonban nem volt sértő, megalázó viselkedésében soha gőg nem volt tapasztalható. A házában lakó férfiak köszönését barátságosan és osolyogva fogadta, a hölgyeknek pedig, ha velük találkozott, udvariasan előre köszönt.

Hogy a fejedelem életmódjáról körülményeiről a ház lakói más jól voltak mindig értesülve, annan volt, hogy a Goszpoja és ennek leánya állandó érintkezést tartott fenn velük és délutánoként

szívesen ellátogatott egy kis kedélyes tracesra a földszinti lakásokba.

A cukros herceg.

A fejedelem igen nagy gyermekbarát volt. Órákon át elnézte az emeleti folyosóról az udvaron játszó gyermekeket. Ha valamelyik elesett és sirt, leszólt hozzá:

— Weine doch nicht!

És hogy a kiesi emberkét megvigasztalja, hosszú spárgára csokoládét kötött és úgy eresztette le neki. Ezt különös passzióval üzte. Sok csokoládé és cukorka vándorolt le napjában spárgán az udvarra. A játszó gyermekeket sokszor vidáman megmosolyogta, integetett nekik, biztatta őket.

Egy alkalommal látta, amint Ugrayék fiacskája, Gábor az udvaron egy lepke után szaladt. Azonnal boltba küldte az inasát és lepkefogó hálót vétetett a kis Gábornak.

Egy ízben megmagyarázta a gyermekek iránti szeretetét, amikor leszólt az udvaron áthaladó Debreczy Mózeshez:

— Kinder zu sehen ist eine Erinnerung an jene Zeit, wo man selbst ein sorgloses, frohes, glückliches Kind war.

A hűséges alattvaló.

A Küttl-térről szemben a József tér és Emmausz-utca sarkán volt egy kis koresma. Ma azon a helyen autójavitó műhely van. Ez a kis koresma és mellette levő szabóüzlet egy Nika nevű szerb emberé volt. Ez hűve volt a hercegnek és vele együtt menekült Szerbiából. Ezt a Nikát a herceg gyakran kereste föl, székelt tétetett magának az utcára a koresma elé és órákon keresztül eltársalgott Nikával, aki sétáin is sokszor elkísérte és a lakására is gyakorta föl járt.

Vendége ritkán volt a hercegnek. Néha-néha jöttek látogatóba hozzája szerb urak. A fiai: Péter, a későbbi király, Györgye és Arzen is eljöttek olykor. Legtöbbször Péter kereste föl apját. Olyankor bezárkóztak a herceg dolgozószobájába és órákon keresztül tanácskoztak.

Bankett az udvaron.

1883. nyarának elején Karagyorgyevics Sándor örömmel ujságolta: — Nősül a fiam, Péter herceg. Elveszi a montenegrói fejedelem leányát, Zorkát!

Figyelem

Egyéves önkéntesek!

Egyetemi hallgatók!

Középiskolai tanulók!

Sikkes egyenruhákat gyorsan és a legjutányosabb árák mellett:

Roncskevics & Társa

egyenruha és férfiszabóságában készítenek.

Timișoara, Belváros, Merczy-utca 12,

hol az összes katonai és egyéb egyenruházati felszerelési cik-

kek, valamint sapkák, nagy választékban kaphatók.

Saját arany-, ezüst- és selyemhímződe.

Telefon: 8—98.

Kérjük a cégre ügyelni!

Kérjük a cégre ügyelni!

Az esküvő 1883. augusztus 11-én volt meg Cetinjében. Karagyorgyevics Sándor azonban ezen nem vehetett részt. A családi ünnepnapot Temesvárott ülte meg. A házbéliek részére az udvaron bankettet rendezett. Az étrend igen válogatott és bőséges volt. Tizennégy fogást szolgáltak föl. A föl szolgálást fogadott frakkos, fehérkeztűs pincérek végezték. Éjjelkor leszólték az asztalról a borokat és hajnalig, ameddig a bankett tartott, már csak francia pezsgőt szerviroztak.

Maga a fejedelem nem ült az asztalnál, hanem az emeleti folyosóról nézte mindvégig a társaságot. Egy kis asztal volt ott számára fönt megterítve. Valahányszor poharát ajkához emelte, intett a lentlevőknek, akik egyszerre ittak vele a fia egészségéért.

„Megbuktam a tudományommal”.

A Goszpoja egy nap beállított Ugray Dánielnéhez, aki akkoriban várta harmadik gyermekét.

— Azt izeni a herceg, — szót. — hogy most már elég a lányból. Minden családban kell fíu is, aki a fajt fentartsa. A herceg ki akarja számítani, hogy a mostani gyermek fíu lesz-e, vagy lány. Azért tessék megmondani, hogy az első és második gyermek mikor született és mióta van férjénél.

Két nap mulva ismét lejött a Goszpoja:

— A herceg kiszámította, hogy fíu lesz.

Nagy volt az öröm, mert hiszen Ugrayék maguk is várták már a fíut és örömmel egyeztek bele, hogy a herceg kívánságára Sándornak kereszteljék. Azonban ugylát-szik, hiba lehetett a számítás körül, mert a fíu helyett megint csak lány jött, Margit. Mikor ezt a herceg meghallotta, kacagva szólt: — Megbuktam a tudományommal.

Aztán a Goszpojával egy ritka aranypénzt küldött a csöpp Margitnak ezzel az üzenettel:

— Ha felnő, vegyen magának férjet rajta.

Mikor Margit férjhez ment, — Szabolcska Mihály feleségének fivére, Korondi Sándor vette el, — az aranypénzt urának ajándékozta.

Betegsége és halála.

Betegsége igen rövid lefolyású volt. Régi érlelmeszedése és szív-

baja mindössze tíz napig tartotta ágyban. Aztán végzett vele. Bécsi Gedeon és több más temesvári orvos kezelte.

Mikor hire járt, hogy a herceg végső napjait éli, a temetkezési vállalatok emberei a kapu előtt leselkedtek és megkönyékeztek a Goszpoját és Nikát. Végül egy aradi vállalat nyerte el a temetés rendezését.

A holttest bebalzsamozását Bécsi Gedeon dr. végezte, aki több segéddel egész éjszaka dolgozott. Reggel aztán beemelték a fejedelmet a koporsóba, melyet légmentesen leöltöztettek.

A herceg napokig feküdt ravatalon. Koporsóját állandó sűrű tömeg látogatta. Hozzá tartozói közül eljöttek a temetésre: Zorka hercegnő, a menyé, Paula leánya — Ida hercegnő anyja — Grácból másik leányával, Annával és még néhány rokona. Fiai csak a temetés után érkezhettek meg.

A temetés napján a holttestet először a szerb székesegyházba vitték. A templomi beszterelés után a koporsót kivitték a jözsefvárosi pályaudvarra és vasuton elszállították.

Ida hercegnő emléke.

Ida hercegnő részére Bécsből táviratilag rendelték gyászruhát. Eltelt egyik nap a másik után és a gyászruha csak nem jött meg. A temetés előtti napon a hercegnő a házbéli hölgyekkel elment Deutsch Testvérek kereskedésébe, ahol a gyászruhához való holmit megvásárolta. A gyászruhát aztán éjjelen keresztül a négy Debreczy lány: Mari, Gizella, Matild és Lenke varrta meg. A temetés utáni napon — amikor végre a bécsi ruha is megjött — lejött hozzájuk Ida hercegnő, egy tömör, nehéz ezüst tálat hozott és letette az asztalra ezekkel a szavakkal:

— Fogadják emlékebe szívességükért.

A herceg családja a házbéliek mindegyikének adott valami emléket. Ugrayék több apróságon kívül kapták a herceg egyik kedvenc sítapálcáját. Most is kegyelettel őrzik.

Az elfelejtett pléhdoboz.

Mikor a nagylakás — amelyből a herceg halála után kettőt csináltak — megüresedett, a házmester lelkendezve futott le a földszintre és egy leöltözött pléhdobozt tartott a kezében:

— Ezt itt feledték!

Mikor Bécsi dr. a halott herceg testét bebalzsamozta, belső részeit bádogdobozba tette, melyeket leöltöztak. Ezeket a dobozokat a koporsóval együtt elszállították. Egyet azonban Temesvárott feledtek. A házbéliek szóltak a házmesternek, hogy a dobozt küldje el a herceg valamely fiának. A házmester pár év mulva halálos ágyán bevallotta, hogy a pléhdobozt az Uriutcai hid alatt a Begába süllyesztette.

Itt ülök a barátságos magyar ház ebédlőjében és hallgatom Ugray Dánielné nagyasszony emlékezéseit.

Kezemben Karagyorgyevics Sándor fejedelem somfapálcája. Suhintok egyet vele a levegőbe. Így suhinthatott vele sétája közben a néhai fejedelem is, amikor azokra gondolt, akik őt jogtalanul megfosztották a trónjától.

Kubán Endre.

Hasbaszurta

a munkavezetőt, mert attól félt, hogy elbocsátják

Arad, augusztus 1.

Az aradi városi gépüzemek több munkása a Verbőczy-utca sarkán csőjavitással volt elfoglalva. Mikor Taubner mérnök és Borbély Gábor művezető ellenőrzésükre indult, a munkások a közelben levő korcsmában tartózkodtak. Azért büntetésből hármat elbocsátottak, a negyediket, Duma Arzént, arra való tekintettel, hogy régi és megbízható munkás, csak száz lei pénzbírságra ítélték. Duma azonban abban a hitben volt, hogy őt is elbocsátják, azért hazament és nemsokára egy konyhakéssel tért vissza. Mikor aztán szemben volt Borbély Gábor művezetővel, késsel kétszer beléje szurkolt. Borbély sok vért vesztett és az orvosok először vértömlesztéssel akartak rajta segíteni, de — dacára annak, hogy Borbélynak két barátja is felajánlotta a vérért — néhány órai szenvedés után meghalt. Duma Arzént letartóztatták. A szerencsétlen munkavezető temetése ma megy végbe.

Nagy mozgalom

mely egyéni akcióvá zsugorodik össze

Temesvár, augusztus 1.

Irtunk róla, hogy egyes papirkereskedők panasszal jártak Liuba Valer dr. rendőrprefektusnál és Botez munkafelügyelőnél és előadták, hogy amíg nekik este hét órakor zárniok kell az üzletet, addig a kistrafikosok, akik nyolcig-kilencig is nyitva tarthatnak, papírt, tollat, tintát, ceruzát árulnak és nekik így konkurenciát csinálnak.

A kis cikk nem maradt visszhang nélkül. A kistőzsdések, akik legtöbbször rokkantak, vagy özvegyek, fájdalom csudálkozással jelentették ki, hogy nem is tudták eddig, hogy milyen erős versenytársai ők szegény emberek létére a gazdag papirkereskedőknek. A monopóliumigazgatóság, amely tisztában van azzal, hogy a bélyegek és dohány-neműek árusításából egyedül nem lehet megélni, engedélyt adott nekik papirkereskedők árusítására is. Érdekesebb az, hogy a papirkereskedők ügynökeiket nem egyszer küldik a trafikosokhoz és árut kínálnak nekik, de aztán tiltakoznak, hogy ezt az árut tovább adják.

Figyelemreméltó ebben a dologban az is, hogy ma nyilatkozatot kaptunk tiz nagy temesvári papirkereskedő cég aláírásával. Az aláírók kijelentik, hogy nem azonosítják magukat a trafikosok elleni mozgalommal, amely mindössze két cég egyéni akciójává zsugorodik össze. A magunk részéről is megállapítjuk, hogy a trafikosok konkurenciája nem érintheti a papirkereskedőket, akiknek egzisztenciáját nem szabad még jobban megrongosítani azáltal, hogy a levélpapír-árusítástól eltöltik őket.

Értesítés!

Tudomására hozom tisztelt ügyfeleimnek, hogy ügyvédi irodámat a régi helyiségben Temesvár-Belváros, Strada Cosbuc (Petőfi-utca) 2, Domptemplom mellett újból megnyitottam.

Teljes tisztelettel:

Dr. Láng Béla

ügyvéd

Telefon: 665

Dézsában lett öngyilkos egy kilencvenhat esztendőes matróna

Buziás, augusztus 1.

Megrendítő öngyilkosság történt Buziáson. Egy öregasszony, aki a ritka patriarchális kor felé haladt, úgy érezte, hogy ez a jajjal és vesződséggel teli élet túlhoszu már a részére, úgy érezte, hogy öregnek, tehetetlennek és gyámoltalannak lenni a legnagyobb kinszenvedés a világon és ezért az élet drága ajándékát eldobta magától. Krizsánics Mária ez a kilencvenhat éves asszony, aki már kétszer kísérelt meg öngyilkosságot, de gyenge elasszott ujjai nem bírták a zsineget hurokra kötni, nem bírták a revolver markolását. Talán

nem ismerte a szerelmes cseléd-lányok gyufaoldalát és így az öngyilkosság egy egészen furcsa neméhez folyamodott. Tegnap délután, amikor nem volt senkisé odahaza, az eresz alatt álló dézsához vándorolt, amely a legutóbbi nagy esőzések folytán szüntülte megtelt, abba belemerítette a fejét, utolsó imát rebegett talán, talán bünbocsánatot kért, hogy ennyi hosszú év után önkézzel vet véget életének és nem várja be, amíg a csontkezü érte jön. A kilencvenhat éves matróna megfulladt. Mire tettét észrevették, úgy találták fejével beledugorodva a dézsába.

Hajókat vágott a sziklához városokat és emberéleteket pusztított el a ciklon

Newyork, július 31.

Hogy milyen irtóztató volt annak a ciklonnak a pusztítása, amely a nyugatindiai szigeteken és a floridai partvidéken dühöngött, az csak most ítéhető meg azokból a táviratokból, amelyek az összeköttetés helyreállítása után érkeznek.

A Bahama-szigeteken a ciklonnak százötven halottja van. Ezenkívül a többi szigeteken is életét veszítette egy csomó ember. Az eddigi jelentések szerint

az áldozatok száma

kétszázhetvenkettőre rug. A legtöbb ember a beomló házak romjai alatt pusztult el. Valamennyi nyugatindiai szigeten alig maradt séretlen lakóház. Főleg a kikötővárosok szenvedtek igen sokat. A ciklon idején kétszázhusz hajó tartózkodott a nyílt tengeren. Ezek közül csak husz tért vissza, a többinek

nyoma veszett. A massai kikötőben a ciklon éjszakáján hetven hajó horgonyzott, többnyire halászbárkák és kisebb személyszállító gőzösök. Ezek közül a ciklon negyvenhatot elszakított a horgonyról és többeket a nyílt tengerre sodort. Ezeknek sorsa még bizonytalan. Nyole alkoholempész hajót a vihar a

sziklához vágott,

ahol azok darabokra törtek. A Bahama-szigetek kára nyole millió dollár.

A ciklon ereje egészen a floridai partvidékig tombolt, ahol az amerikai pénzügyvilág számos kedvelt fürdőhelye elpusztult. A partvidék merő romhalma, amely alól számos halottat szedtek már ki. Az emberáldozatok száma itt kétszázötvenegy.

Egyszerű ember egyszerű története melyben áldetektív és álhamis dollárok szerepelnek és amelynek végén nincs más vesztes a teremtésben, csak az egyszerű ember

Temesvár, augusztus 1.

A józsefvárosi pályaudvar bejáratánál magas napbarnított, jólöltözött férfi áll és izgatottan nézi a városból érkező villamoskocsik utasait. Mikor mindegyiket szemre vette, csalódottan legyint a kezével és nyujtogatja a nyakát: kémlelve, nem közeledik-e újabb villamos.

— Nem késem le az oravcai vonatot? — kérdezi egy melleite ácsorgó vasuti hordártól.

— De bizony elkési, hacsak nem siet, mert pár perc múlva indul is már a vonat.

Emberünk izgalma még fokozódik. Egyik lábáról a másikra topog. Újra szemléli a villamosok utasait. A perron felől éles füty hallatszik.

— No, — szól a hordár, — már lekészte az oravcai vonatot, mert most indul.

Emberünk káromkodik egyet és tovább kémlél. Látszik, hogy lelken-dezve vár valakit. Es hogy könnyísen magán, elmondja izgalma okát a hordárnak.

Schurf Miklósnak hívják. A háboru előtt ment ki Amerikába. Idehaza azalatt mindenkije meghalt és csak pár rokona maradt meg Oravicán. Azok írták neki, hogy itt Romániában milyen nagy értéke van a dollárnak és hogy azon könnyen lehet itt földet és házat vásárolni. Gondolta magában, hogy már eleget dolgozott emberpusztító amerikai gyárakban és hazajön. Szombaton hajnalban érkezett meg Kurticsra. Az utlevél revízió és vámvizsgálaton minden nehézség nélkül esett keresztül. Már fölszállott megint a személyvonatra, amikor megjelent a kupében egy hórihorgas, szürke kabátos, fekete bajszos fiatal ember és beszólt:

— Hol van az az ember, aki Amerikából jött?

Schurf erre jelentkezett. A hórihorgas elővont egy újságlapot:

— Nézze, Romániában sok hamis dolláros van forgalomban. Én pénzügyi detektív vagyok és ellenőrzöm a dollárokat. Mutassa a pénzét.

Schurf Miklós felgombolta a mellényét és az inge alól előhuzott egy zacskót. Abban voltak a dollárjai. Számszerint ezeröttszáz. A pénzügyi detektív, aki Schurfal egyedül állott a kocsifolyosóján, egyenkint megnézegette a bankjegyeket. Olykat visszaadta tulajdonosának, másikat meg rámondta, hogy gyanusnak látszik. Mikor véget ért a vizsgálat, összesen ötszázhusz dollárt talált gyanusnak. Ezeket magánál tartotta és azt mondta Schurf-nak, hogy együtt mennek be Temesvárra. Temesvárra megérkezve, a detektív azt mondta az amerikásnak, várjon rá, amíg visszajön a Banca Nationalától, ahová bemegy, hogy a dollárosokat megvizsgálta. Hogy megnyerje Schurf bizalmát, mutatott neki egy gépirásos, pecsétetes román nyelvű írást — amiből Schurf nem értett egy kukkot sem — és azt mondta, hogy ez a detektívigazolmány. Sőt az igazolványt zálogul othagyta Schurf-nak.

Ez történt délelőtt féltizenkettőkor. Déután félnégykor Schurf még mindig várt. A hordár azt tanácsolta neki, hogy menjen kocsin a Banca Nationalába és ott keresse meg az emberét. Ezt azonban nem merete megcselekedni, mert attól tartott, hogy időközben előkerül mégis a detektív. Aztán megmutatta a hordárnak a nála hagyott igazolványt. A hordár

nagyott nézett, mert a román nyelvű irat szövege ez volt:

— Caltineu Mihály urnak. Értesítjük kérvényére, hogy jelenleg díjnoki üresedés nincsen és így ön nem volt felvehető. A CFR temesvári üzletvezetősege.

Schurf Miklós most már a rendőrség segítségével próbálja megkeresni a pénzügyi detektívet. Vajon megtalálja-e?

A kóbor kutyák

a pecér és a rendőr

Temesvár, augusztus 1.

Sok szó esett már a lapokban arról, hogy a pecérlegények milyen kegyetlenséggel bánnak az utcán összefogdosott kutyákkal. Hiszen tisztában van vele mindenki, hogy főleg közegészségi szempontokból irtani kell a kóbor kutyákat, azonban itt is szem előtt kell bizonyos humanizmust tartani.

Tegnap a belvárosi Városház-utcában a járőrelők ismét tanui lehettek ilyen szívtelen jelenetnek. József Aladár pecérlegény fogdosta a kutyákat. Meglátott egy pinesit, amely szájkosárral ellátva esendesen ment a járdán. A pecér rávetette magát a kutyára, kötélből való hurkot dobott a nyakára és a szegény állatot úgy húzta maga után. Akadtak egyesek, akik megszólították, hogy miért fogta el ezt a kutyát, amelynek nyakán ott lóg a márka, hogy a gazdája megfizette érte az adót. Azt válaszolta, hogy a kutya meg akarta harapni. Elfelelté hirtelenében, hogy a szájkosaras állat nem tudott harapni.

Szóna Rezső főpincér figyelmeztette a kegyetlenkedésre a közelberposztoló Farkas György rendőrt aki azonban ráírvált és megkérdezte, hogy mit avatkozik a dologba. Az Állatvédő Egyesület úgy József Aladár pecérlegény, mint Farkas György rendőr ellen feljelentést tett.

A sündisznó

és Balan Vasilie keresete

Temesvár, augusztus 1.

Balan Vasilie ötven éves medvesi lakos irigykedve látta, hogy a falubeliek hetenkint bejárnak a temesvári piacra, ott egyetmást eladnak és pénzzel térnek haza. Sőt hajtozott, hogy bizony neki is jól esnék egy kis pénz dohánnyra, cukkára. De hát neki, egyedülálló vénembernek, semmije sincsen, amit bevihetne a városba eladni. Amint így töprengött, eléje gurult házi sündisznója. Mert Balan Vasilie a házában sündisznót tartott az egerék és különböző férgek pusztítására. És akkor eszébe jutott, hogy sündisznókat visz be a temesvári piacra. A tervet tett követte. Balan Vasilie összefogott egy zsákaljnyi fiatal sündisznót és behozta azokat Temesvárra.

Balan Vasilie így szert tett pénzezkére és keresetre. Ellenben, hogy ez nem lett állandó pénzforrássá, a rendőrségen mult. A rendőrség azon a paragrafuson, hogy hasznos madarakat és egyéb állatokat — már pedig hasznos a sün is — nem szabad pusztítani, összefogdosni, Balan Vasiliét maga elé idézte és háromszáz leire megbüntette. Balan az ítéletet tudomásul vette és csak ezt kérte:

— Engedjék meg az urak, hogy csak még egyszer hozzassak be sündisznót a piacra. Csak annyit, aminek árából a büntetést kifizethetem.

Koncsék Mihály dr. alig tudta neki megmagyarázni, hogy ebben az esetben újabb büntetésnek tenné ki magát.

Tiszti szanatóriumok létesülnek — mint bukaresti tudósítónk jelenli. A hadügyminiszter elhatározta, hogy a hadügyminiszterium tulajdonát képező több telek eladási árából Calimanesten és Dorna Vatrán tiszti szanatóriumokat létesít.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52
 Kiadóhivatal: 2-52
 Nyomda: 10
 Felelős szerkesztő lakása: 2-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az okirály-ságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich-Endre dr.

Folytatása következik

A francia lapokban rendkívül népszerűek a fantasztikus folytatásos detektívregények. Az egyik ismert francia író, aki több ilyen kalandregényt produkált már, megbízást kapott az egyik laptól, hogy soronként egy frankért folytatásos regényt írjon. Az író azonban elfoglalt ember volt és a regényírást soronként 50 szentiméter albérletbe adta ki. Már a fele megjelent a regénynek, amikor jelentik az írónak, hogy hogy „munkatársa” súlyosan megbetegedett, kórházba szállították, ahol operáción esett át. Az író kétségbeesetten rohan a kórházba, ahol a munkatársa utolsó óráit élte. Mit volt mit tenni, az író sajátkezűleg írja meg a következő folytatást és viszi be a redakcióba. Itt azonban a legnagyobb meglepetés érte. A folytatást három órával azelőtt már behozta az a fiatalember, akinek az író „munkatársa” soronként 25 szentimétert még egyszer kiadta albérletbe.

— **Bánffy Miklós irodalmi pályadíja.** Kolozsvárról jelentik: Bánffy Miklós gróf nyolcvanezer leies pályadíjat tűzött ki két történelmi monografiára. A pályázati határidő jövő év november elsején jár le.

— **Marasesti évfordulója.** Augusztus 6-án ünneplik meg országos ünnepek keretében Marasestiben az ottani csata évfordulóját. Temesvár város megbízásából az ünnepségen Sagonvici Sámuel dr. főjegyző, Gredinariu Emil kulturatanácsnok és Dragoi iskolaigazgató vesznek részt.

— **MANIU EGY LIBERÁLIS-NEMZETI PÁRTI KORMÁNY-ELNÖKE?** Bukarestből jelentik: Beavatott politikai körök úgy vélik, hogy Maniu Gyula, egy liberális-nemzeti párti közeledést nem akadályoz meg. Egy esetleges ilyen pártközi kormányban Maniu Gyula lenne a feje.

— **A Magyar Nőegylet választmánya szerdán délután hat órakor a józsefvárosi Polgári Körben (Elite fölött) ülést tart.**

— **Kétmillió kulturális célokra.** A pénzügyminisztérium rendelete értelmében a színházi és látványosságok adók huszonöt százaléka a városokat illeti meg és tisztán kulturális célokra fordítható. Temesvár városa ilyen módon körülbelül évi két millió lehez jut. Ennek a pénznek kulturális célokra való elosztására a város állandó választmánya bizottságot küldött ki, amelynek Gredinariu Emil kulturatanácsnok az elnöke.

— **Uj lapok.** A temesvári ipari munkaadók szindikátusa Az Iparos címen hetilapot ad ki, amely a szindikátus hivatalos közlönye. A változatos tartalom lapnak, melyet Páll György dr. szerkeszt, most jelent meg harmadik száma. — Orsován új román hetilap indult meg, amelynek Gazeta Orsovei a címe.

— **Halálozás.** Thoma Miklós, a temesvári gyufagyár ötvennyolc éves régi, kipróbált tisztviselője, rövid szenvedés után meghalt. Néhány hónap előtt vesztette el feleségét, akivel példás házasságot élt és az emiatt érzett bánat siettetette halálát. Temetése ma délután három órakor megy végbe a józsefvárosi temető halottasházából.

— **BALKÁNI AGRÁRBLOKK ALAKUL.** Bukarestből jelentik: Augusztus hó folyamán Románia, Jugoszlávia és Bulgária agrár érdekeltségei konferenciát tartanak Sinaiában, amelyen közös érdekeik megvédése céljából megalakítják a balkáni agrárblokkot.

— **Megszökött határrendőrségi főnök.** Megírjuk, hogy a vizsgálóbíró letartóztatta Baicu János kereszteti rendőrkomiszárust, aki az ingyenes határállépesi igazolványokért ezerötszáz leit is szedett a felektől. Az üzelmeket együtt csinálta Popa Konstantin határrendőrségi főnökkel, akit a vizsgálóbíró ugyancsak megidézett. Popa az idézésre nem jelentkezett, hanem az okirályságba szökött. Körözölevelet adtak ki ellene.

— **A közigazgatás decentralizálása.** Bukarestből jelentik: Egy az Averescu pártban jelentős szerepet játszó politikus kijelentette, hogy Goga decentralizálni akarja a közigazgatást. Az ország különböző megyéinek prefektusaival tegnap befejezett értekezleten megállapítást nyert, hogy a liberálisok által folytatott központosító bolliika a csőd felé sodorta a közigazgatást. Gogának az a terve, hogy minden egyes közigazgatási hatóságnak széles hatáskört biztosít és a belügyminisztérium csupán az országos jelentőségű ügyekkel foglalkozik majd.

— **KATASZTRÓFÁLIS A FRANCIAK HELYZETE SZIRIÁBAN.** Párisból jelentik: A Quotidien híreket kapott Szíriából, amelyek szerint a franciák helyzete sokkal veszedelmesebb, mint azt hivatalosan feltüntetik. A bennszülött törzsek lázadása egész Szíriára áttérjedt és Damaszkuszt veszélyezteti.

— **Vese-velő.** Osvák Kálmán csütörtökön este konferál újból Temesvárról. Műsorának sokat ígérő számai közül nagyon tudunk örülni a „Vese-velő” című konferansznak. A kitűnő konferanszié ezúttal először mutatja be nálunk elmés, csipkedő műfajait és nagyon valószínű, hogy ennek a mindinkább nagyvárosnak elitje hálásan veszi Osváknak sosem mélyen bántó, de mindig mélyre tapintó szatiráját. A műsor többi száma is rendkívüli szórakozáshoz ígér. A bevezető konferansz címe: „Ha az a kereskedő felül a vonatra...” Amelyben igazán mély problémákat tár fel, ismert könnyed modorában és művészi előadásával. Hisszük, hogy a terem méltó lesz az előadóhoz.

— **Inkább a fogházba, mint a temetőbe.** Londonból jelentik: Cook, a bányászok szövetségének elnöke megcáfolta azt a hírt, mintha a bányászok a bérharc mozgalomban vesztek volna. A bányászok kiküldöttjei kijelentik, hogy inkább a dologházakat és fogházakat töltik meg, mint a temetőket. Ha elveszítik a mostani harcot, az csak az éhség miatt történik. De a béke akkor sem lesz tartós, ha most megadásra is kényszerítik őket. A bányászok négy embert Amerikába küldtek segélypénzek gyűjtésére.

— **Helyreállítják a Temesvárlugosi országutát.** Bukarestből jelentik: A közmunkaiügyi minisztérium javaslata alapján a minisztertanács száznyolcvanezer lei rendkívüli segélyt engedélyezett a Temesvár-Lugos-dévai országút javítási munkálataira.

— **A FARMODONT fogkrém és szájvíz használata megakadályozza a fogak romlását, üdíti a szájat és fehériti a fogakat.**

Carlton-szálloda, Budapest

Ezennel van szerencsém igen tisztelt vendégeimnek b. tudomására hozni, hogy az általam alapított Bristol Szálloda R.-T. melynek hosszú éveken át vezérigazgatója voltam, feloszlott és a Bristol-szálló eddigi Dunapart és Petőfi-sétány részén a

„CARLTON”-szállodát

létesítettem, melyben zavartalan, kényelmes lakással és a legjobb ellátással tudok szolgálni. Kérem ezentul szolgálataimat az újonnan átalakított szállodában igénybe venni és szobarendelést, kérdézköndést, illetve bármilyen érdeklődést Carlton-szálloda, Budapest IV., Dunapart, Petőfi-tér 6 intézni szíveskedjék. Teljes tisztelettel: Illits Gyula, szállodatulajdonos. (Sürgöncim: Carltonhotel.)

— **MEXIKÓBAN MEGSZÜNT A KATOLIKUS EGYHÁZ.** Newyorkból jelentik: Vasárnap lépnek életbe Mexikóban az egyházellenes törvények. A kormány a rendőrséget és az összes katonai csapatokat készenléthe helyezte, mert nagy tüntetésektől tart. A szombat-vasárnapra virradó éjjel éjjelkor vette át a kormány az összes katolikus templomokat. A katolikus lakosság ma tüntető felvonulást rendez.

— **Párbaj Herkulesfürdőn.** Lugosról jelentik: A Herkulesfürdőn nyaraló Jonescu György mérnök és Georghi u. Misu krajovai rendőrfelügyelő egy szóváltásból kifolyólag pisztolypárbajt vívtak. Jonescu mérnök a lábán megsebesült. A felek nem békültek ki. A lugosi ügyészség megindította ellenük az eljárást.

— **A letartóztatás élete legkedvesebb emléke.** Budapestről jelentik: Bacher előtt a vizsgálóbíró kihirdette a megszigorított háziorzést, amelyben bizonyos fokban érvényesítik a fogházzabályzat rendelkezéseit is. Bacher kijelentette, hogy a letartóztatás élete legkedvesebb emléke.

— **Angolosan akar távozni.** Decaseara a György beszarabiai illetőségű napszámos, aki hónapok óta Temesvárt tartózkodik, betért a józsefvárosi Futó-féle kiskorcsmába. Decaseara György nagyhangon vacsorát rendelt, hozzája pedig bort. Az ételt jóízűen megegette, az italt pedig többször megújította. Mikor azonban fizetésre került a sor, akkor Decaseara odaugrott az ajtóhoz, kirántotta azt és futásnak eredt. A csapos néhány vendéggel utánaaszaladt és sikerült is utolérnie. Bevitték a rendőrségre, ahol méltatlankodott, hogy száznegyven lei miatt ilyen lármát csapnak. Méltatlankodása eredménytelen maradt, mert megindítják ellene az eljárást.

— **Nem a kultúra a fontos.** Párisból jelentik: A nagyköveti tanács hatezer gép elpusztításához, valamint az összes hazafias jellegű egyesületek feloszlatásához költi Ausztria katonai ellenőrzésének a megszüntetését. Az osztrák kormánynak az az álláspontja, hogy ötezerötszáz olyan gép van, amelyet a kultúra érdekében az elpusztításról meg kellene kímélni. Ebben a kérdésben érdemleges döntés még nem történt.

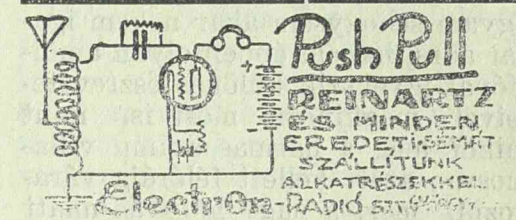
* **BÉRAUTÓK** precíz javítóműhely, autók garagirozása, éjjeli szolgálat. Autóorient-garage, Bem-utca. Telefon 14-93, 23-24. Autók eladása és vétele.

— **Meggyilkolta a falu legszebb leányát.** Pozsonyból jelentik: Leksárufalun Zsák István husz éves legény szerelmi féltékenységében szülei házában közvetlen közelről lelötte Adamec Mária tizenhat éves leányt. A legényt azonnal letartóztatták és amikor a falu népe megtudta, hogy meggyilkolta a falu legszebb leányát, megakarták lincselni és a malackai járásbírósi fogdából, ahova szállították, sürgősen a pozsonyi ügyészségi fogházba kellett elhelyezni, mert élete ott sem volt biztonságban.

— **Filmfelvétel Orsován.** Orsován, ahol ennakidején az „Aranyember” filmfelvételeinek egy része készült, a közeli hetekben újra megjelennek a filmrendező és operatőrök. Megírtuk, hogy a nagyváradi Dorian-filmgyár elfogadta a temesvári ifj. Kliegl Róbert „Szökés a teknőben” című filmszenárióját. A felvételek augusztusban kezdődnek. A tájak nagy részét Erdélyben fogják felvenni és lerándulnak Orsovára is, ahol dunai részeket fognak fényképezni.

— **OROSZORSZÁGBAN MINDEN CSENDES.** Berlinből jelentik: Moszkvából kerüloúton érkező jelentés szerint az orosz szovjeturak kebelében súlyos ellentétek merültek föl, amelyek a szovjet létet is fenyegetik. Kamenov és Zinovjev népbiztosokat már letartóztatták és állítólag egyes ezredekben forrongó a katonák hangulata. A legközelebbi napokban döntő események várhatók Oroszországban.

— **Leégett világhírű filmgyár.** Koppenhágából jelentik: A Paladium világhírű filmgyár egész felszerelésével együtt leégett. A kár tízenegy millió dollár.

Rádiókészülékeket díjmentesen verifikáltatunk

— **Halálos kimenetelű párbaj vasvillával.** Érsekújvárról jelentik: A Tardoskéd határában levő Dögősmajorban Bulai István és Sulák Mihály béresek egy eltört ökörkárom miatt összevesztek és vasvillával támadtak egymásra. A harcban, Bulai maradt győztes, ellenfele pedig vértől borítva holtan került el a földön. A csendőrség elfogta Bulait, aki azzal védekezik, hogy csak önvédelemből ragadta a vasvillát a kezébe, de nem volt szándéka Sulákot megölni.

Sport

— **Az FTC külföldi veresége.** Az FTC víziló csapatát külföldi turáján Stockholmban érte az első vereség, mert az ottani válogatott csapatól 5:3 arányban vereséget szenvedett. Ugyalászik, hogy a vereség deprimálólag hatott az FTC legénységére, mert másnap a stockholmi Neptun csapatától 2:0 vereséget szenvedett.

— **Uszókongresszus Debrecenben.** Debrecenből jelentik: Tegnap vette kezdetét az országos uszókongresszus, amelyen közel háromszáz uszó vesz részt. A versenyen ötven versenyszám kerül eldöntésre. Báránnyon és Izsákin kívül Magyarország legjobb uszói indulnak.

— **Az országos bajnokság küzdelmei során a büszke bajnoki címért folyik ma délután a küzdelem a Banatul pályán a bukaresi Juventus és a Kinizsi között.** Kinizsi immár ötödször indul küzdelemben ezért a büszke címért, amelynek az országban ő a leghivatottabb képviselője, mert nálánál jobb klasszisu belföldi csapatunk nincsen. Hogy ez nem pusztán feltevés, azt igazolták az egyiptomi eredményei, majd a magyar válogatottakon aratott 2:0 győzelme, legutóbb pedig a bécsi Amateureval ért el gyönyörű eredményt. Mindezek a kvalitásai készítenek annak a megállapítására, hogy a ma délutáni küzdelem győztesét a Kinizsiben lássuk. A Juventussal Temesvárra érkezett a csapat tréner is az MTK. Hlavaya, aki trenirozza a bukaresi csapatot. A mérkőzés hatkor a Banatul pályán kezdődik.

Egy kisebb

kőjáratu sómalom

3 métermázs óránkénti örökésséggel, garantált jó, üzempépes állapotban eladó. Erhardt Miklós gépjavitó műhelye, IV., Hunyadi-ut 47

Nőiszabók!

Őszi és téli divatlapok megérkeztek

GALAMBOS

Modejournal - Centrala
 Timișoara-Cetate, Hunyadi-utca

A barátom kesereg...

Nem, nem, a világért sem engedlek el. Úlj csak szépen vissza és hallgass nyugodtan végig. Ne felejtse el, hogy ez kötelességed. Mi... hogy nagy meleg van? Nyári szünet? Uborkaszegzón? Nem számít. Nem, kedves barátom még a strandra sem megyek ki veled. Az én számomra nincs strand és nincs uborkaszegzón. Mások egész egyszerűen egy kis elegáns táblát függesztenek a homlokuk fölé és ha valaki olyasmit kérdez tőlük, ami néhány kerek kellene megmozgasson odabent, a nagy hőséget meghazudtoló hidegvérrel mutatnak a táblára: nem gondolkozom! Nyári szünet! Én azonban mindhiába hangoztatom, hogy: uborkaszegzón van, kérem, az agyam sehogysen akar nekem igazat adni, hanem éppen olyan ambícióval igyekszik különös észrevételeivel megkínózni most is, mint mikor még a hármasszámú villamosra azért kellett félórát várakozni, mert a nagy hófúvás miatt elakadt valahol.

A multkoriban már azt hittem, hogy kifogok magamon. Nyári szünet, mondtam hunyoritva és kivillamosoztam az a la Lido gyönyörű strandunkra. De nem volt annyi eszem, hogy kifogjak az eszemen. Mert mi történt, kérlek. Valaki éppen akkor belefutott a vízbe. Egy fiatal ember. Az emberek illedelmesen megkérdezték egymástól, hogy mi történt és aztán szépen tovább mentek. A zenekar egy új divatos nótára zendített és én csodálkozva vettem észre, hogy a tulsó parton férfiak-nők összekapaszkodva ritmikusan ölelgetik egymást. Később azt mondták nekem, hogy az illetők bizonyára táncoltak.

Mindezt csak úgy futólag vettem tudomásul, mert már szaladtam kifelé. Közben pedig dühösen kérdezgettem magamat, hogy tulajdonképpen miért is szaladok. Utóvégre nem történt semmi különös, csak valaki belefutott a vízbe. Nem nevetésem emiatt megszökni a nevető, zenét hallgató, ölelkező emberek közül? Miért jutnak éppen nekem eszembe azok a gyermekes ostobaságok? Hogy például, mit fog szólni, érezni a vízbefutó fia anyja, ha meghallja a történetet? Hogy például, ez a semmi mégis csak egy tragédia; egy kis család tragédiája. De mi közöm nekem mindezekhez? Hátha nincs is anyja? Sőt az is lehetséges, hogy senkije sincs. És utóvégre ez így már igazán semmi, mert csak az élők tragédiáinak; annak a vízbefutóknak már minden mindegy. No és azokról a bizonyos táncolókról sem kell feltétlenül rosszat gondolni, mert ha például elmennek a temetésre, már is helyrehoztak minden hibát.

Ne nyugtalankodj kérlek. Mindjárt belekezdek a mondanivalómba. Mert amit itt eddig elmondtam neked, az csak egy kis hozzáfűzés volt ahhoz a kijelentésedhez, hogy menjünk a strandra nyáriszüneti. Tulajdonképpen csak azt akartam neked elmesélni, ami ezután történt velem.

Egész nap az a vízbefutó fia kísértett. Nem volt ez részvét részemről, annyival is inkább, mert elképzeltem magam a lesújtott apa szerepében és rendkívül kínosan hatottak rám a részvétnyilvánító látogatók. Aztán egy másik szerepet is alkottam magamnak, már egy olyan bizalmi szerepet, ami feljogosít arra, hogy a főhős őszinte véleményét meghallgassuk és nagy-

bölesen bölintsünk egyet rá. És így valahogy beszéltem a részvétről én, mint apa, magamhoz, mint bizalmas hallgatóhoz:

— Hidd el fiam, hogy sok megpróbáltatáson kell keresztül esni egy ilyen haláleset alkalmával. Jön a rokonság. Jönnek az ismerősök és nem ismerősök. Miért jönnek? Részvétiüket kifejezni? Nem igaz! Ha az egyik közülük el kezd sirni, én nevetni szeretnék. Miért sir? Hogy mer sirni? Nincs joga hozzá. Senkije sem volt a halott. Legrosszabb esetben a rokona, tehát még kevésbé van joga sirni. Minden rokon bizonyos elégtételfélt érez ilyenkor. Milyen szerencse, hogy nem őt érte utól a Halál. Pedig ugyilátszik, hogy őt is érthette volna, hiszen egy hozzá közelállót, egy „rokot” ért. Az ismerős kötelességtudásból jön. És mivel ismerős, kötelességének tartja néhány kro-

codilkönnyet szétmorzsolni. Az idegen lopva jön, mint a macska, mert tudja jól, hogy pusztán csak a kiváncsiság hozta ide. Vannak egyesek, kik egész egyszerűen azért jönnek, hogy magukat sirassák. Tudják jól, hogy egyszer nekik is meg kell halni és ez fájdalmat okoz nekik. Mások meg könnyeikkel mintegy le akarják kötelezni a szemtanukat, hogy majdan emlékezve a mostani könnyözönre, hálából ugyanígy sirjanak a ravatalnál.

... Most már elhíheted, hogy nem volt részvét, amit éreztem. Nem hiszek benne. Sőt ha nem lenne már késő, még azt is megüzenném azoknak a bizonyos táncolóknak, hogy a világért se menjenek el a temetésre, mert ezáltal nem hogy helyrehoznák a hibájukat, hanem inkább egy még nagyobb hibát követnének el.

Sándor Károly.

A királyi udvarok mérséklék a női divat tulkapásait

Temesvár, július 31.

A modern női divat körül évről-évre és évszokról-évszakra dul a harc. Különösen azért, mert egyre inkább helytállóvá válik az a megállapítás, hogy a mai női divat már nem is divatszeszély, amelyet egy újabb szeszély rövid idő alatt el tud söpörni a föld színéről, hanem a mai modern kor irányzata. A rövid szoknya, a rövidre nyírt női hajzat mozgási szabadságot biztosít a dolgozó nőnek, amelltt a modern divat kiküszöböl minden inpraktikus és lehetőleg az egyszerű formák felé törekszik. Ezek az érvek azonban nem győzik meg a konzervatív gondolkodású embereket, akik a ma divatját frivólnak minősítik.

Egész más elbírálás alá sorozandó a királyi udvarok divatja, amelyet korlátok közé szorít az etikett és tradíció. Az udvari női ruhaviselet mindenestre jótékonyan befolyásolja a modern női divat-tulkapásait. Óriási hatása volt nemrégiben a spanyol királynénak az az intézkedése, hogy udvari fogadásokon a nők csak hosszú aljakban, nyakig begombolt, hosszúujju ruhákban jelenhetnek meg. A spanyol udvarba, a merev spanyol etikett szülőhelyére, a modernül ruházódó nő tehát már nem teheti be a lábát s így a madridi és egyéb nagy spanyol női szabók leleményességétől függ, hogy mindazt, amit a spanyol királyné elrendel, harmónikusan össze tudják egyeztetni a modern női divattal.

A spanyol udvar női divatfeltételei mellett újabban az angol udvarmesteri hivatal is kiadott öltözködési rendeletet, amely szerint az udvar fogadásain megjelenő hölgyek lábai csak tizenöt centiméter magasságban maradhatnak szabadon. Magasrangu személyiségek, társadalmi szervezetek befolyásolni próbálták az udvarmesteri hivatal szigorú rendeletét és azt kérték, hogy legalább egy husz-huszonkét centiméteres határt engedélyezzenek, az udvarmester azonban kitarított a rendelet intézkedése mellett. Hozzáfűzte azt is, hogy már amúgy is olyan nagy engedményeket tettek

az udvari viselet egyszerűsítése körül, hogy tovább már egy tapodtat sem lehet menni. A női udvariszály például négy méter hosszúságról ötven centiméterre rövidült meg, ami szinte már megváltoztatja ennek az udvari viseletnek a jellegét. Az angol udvar hölgyei és hölgyvendégei arra vannak itélve tehát, hogy régimódi ruhákban járjanak és Anglia királynéjának óhaját követnie kell mindenkinek, a szép yorki heregnőtől valamennyi ladyig, akiket az a kitüntetés ér, hogy udvari fogadtatásban részesülnek.

Azzal nem törődik az angol udvar, hogy a szép fiatal angol hölgyek, az amerikai hölgyek mellett az utóbbi években egyre energikusabban hangoztatták, hogy átvették a női divat fölött való vezérkedést Páris hölgyeivel szemben. Most még csak az a kérdés nincsen tisztázva, hogy az angol királyi ház hölgytagjai az udvari fogadtatásokon kívül is éppugy fognak-e öltözködni, mint ahogy azt az angol udvar főceremónia-hivatala előírja. Nem is beszélve a sportolás óráiról, a teniszről és golfról, amelyet az angol királyi család fiatal hölgytagjai nagy előszeretettel üznek. Vajjon itt is kötelező lesz-e a földet tizenöt centiméterig megközelítő szoknya?

Jelenleg csak két királyné van, aki ruházódását alávetette a modern párisi divatnak, egyik a román, a másik a belga királyné, ki egyébként bubifrizurát is hord. A két királyné még arra is nagyon nagy súlyt helyez, hogy környezetében minden hölgy a modern divat követelményei szerint öltözködjék s így nagy gondot fordítanak a királyleányok ruházódására is. Az udvari fogadtatásoknál azonban ők is lehetőleg igazodnak azokhoz a tradíciókhoz, amelyet az udvari etikett bevezetett. A királyi házak hölgytagjai tehát ha többé-kévesbé követik is a modern női divatirányokat, mindig jótékonyan befolyásolják szavukkal és rendeleteikkel azoknak tulkapásait.

Lugoj — Leipzig

Egy levelezőlap kalandos útja Temesvártól Temesvárig

Temesvár, július 31.

Jellemző eset. Jellemző, a mi és a német posta közötti különbségre. Az első Román Esernyőgyár Temesvárott levelezőlapon tudatta a Türkl és Társa lugosi céggel, hogy utazója látogatásával szerencsételti meg őket. A címzés a legkorrektebb és olvasható módon: LUGOJ. De mit tesz Isten és mit tesz a temesvári posta? Lugojt Leipzignak olvassa és elküldi annak rendje és módja szerint Lipcsébe. Lipcsében a levélhordó megkapja a lapot, keresi a Türkl és Társa céget, persze nem találja meg, mire rányom egy bélyegzőt:

Ohne nähere Bezeichnung retour. Briefpostamt Leipzig. Unbekannt. Inconnu.

És megnézi a cégjelzést, látja az Első Román Esernyőgyár cégét, a temesvári bélyegzőt és visszaszármatatja Temesvárra. A lap azonban most sem jut el a címzetthez, hanem vissza a feladóhoz. Nem sópánkodunk és nem panaszkodunk. Egyet azonban még érdemes megjegyezni: a lapot 1926 július tizenkilencedikén adták fel Temesvárról és 1926 július huszonhatodikáig megjárta Lipcsét, a német posta megállapította, hogy a címzett ismeretlen és kerek egy hét alatt már a feladóhoz is származtatta a lapot. Ennyi idő alatt talán elérhetett volna Temesvárról akár — Lugosig is.

A zene gyógyít

Temesvár, július 31.

Kubelik, aki Londonban hangversenyezett, elbeszélgetett a „Daily Graphic” munkatársával, mégpedig nem önéletrajzi adatairól, hanem a zene gyógyító hatásáról.

— Ötéves voltam, mikor atyámtól hegedűt kaptam ajándékba. Azt mondta, hogy próbáljam meg, cincogjak rajta.

A hegedűművész hosszabban fejtegette, hogy nemesak boldogságát és dicsőségét, hanem egészségét is muzsikájának köszönheti. Öt mindig a zene gyógyította meg.

Erre két példát is hozott fel életéből.

— A háború előtt — Moszkvába utaztam. Közvetlen a hangverseny előtt makacs influenza döntött ágyba: nagy lázam volt, orvosaim lelkemre kötötték, hogy világért se mozduljak ki, de a hangverseny gondolata azért állandóan foglalkoztatott, különösen az, hogy messze városokból érkeznek emberek, kik engem akartak hallani. Emberfeletti erőfeszítéssel fölkeltem ágyamból, megtartottam hangversenyemet, a közönség pedig lázasan ünnepelt. Másnap orvosaim meglepődve állapították meg, hogy teljesen meggyógyultam.

Még egy történetet mesélt el aztán a mandulaoperációjáról:

— Mig a sebész a késével torkomban kotorászott, én a zenéhez folyamodtam, hogy eltereljem figyelmemet a birhatatlan operációról. Mozart egy szinfóniájára gondoltam, pontosan visszaidézve lelkeembe minden hangot és élékeltem, természetesen magamban. A fájdalom egyszerre megszűnt s észre sem vettem, a műtétnek vége lett.

Mosolyogva tette hozzá:

— Ha vannak olyanok, akiket a hit gyógyít meg, vannak olyanok is, akik a zenének köszönhetik gyógyulásukat.

Értesitem a t. közönséget, hogy III. Str., Memorandului 101 (Király u. 101) alatt műfestő és vegyítészeti intézetet nyitottam. Festek ruhát, selymet, gyapjút, gyapjufonalat, tagálszalmát, tollat stb. **Minta utáni festést legpontosabban eszközlünk.** Express- és gyász munkák 6 óra alatt készülnek. Teljes tisztellel

Granatir Traian

Hirdetmény.

Gyári áron való árusítás! Értesitem a mélyen tisztelt temesvári és környékbeli közönséget, hogy rendkívül gazdag butorraktáramat mélyen leszállított áron árusítom.

Schuster Ferenc

Temesvár-Erzsébetváros, Korona-utca 14 (a sárga villamos végállomása). Tel. 11-91

A francia kiejtés és helyes olvasás

Temesvár, július 31.

Nemrég megirtuk, hogy Szócs Mihály székelyudvarhelyi gimnáziumi tanár ezzel a címmel érdeklődésre számot tartható füzetet adott ki. Ugyanakkor megjegyeztük, hogy ez a füzet csak külön nyomata egy sajtó alatt levő könyvnek. A könyv száznegy oldalnyi terjedelemben most jelent meg Székelyudvarhelyen. A könyv számot tarthat arra, hogy használják nemcsak mindazok, akik komolyan foglalkoznak a francia nyelv megtanulásával, hanem azok is, akik ezt a nyelvet tanítják, mert a tanulóknak és a tanítónak egyaránt érdeke, hogy Szócs Mihály fejtegetéseivel megismerkedjék. Nálunk bizony kevesen ejtik ki helyesen a francia szavakat, mert ehhez nem elég pusztán a nyelvtani szabályokhoz való ragaszkodás. Szócs Mihály a grenoblei és párisi egyetemeken hallgatott hangtani előadások, a hangtani laboratóriumok kísérletei és a legújabb elméletek alapján nemcsak a laikusnak is érthető magyarázatokkal, hanem ábrákkal is megmutatja, hogyan kell a francia szavakat helyesen kiejteni. Szócs utmutatást ad arra, hogyan szerezheti meg az idegenajku is a maga francia beszéde részére azt a zamatos ízt, ami a született francia beszédét jellemzi. Az érdekes könyv nyolevan leiért a szerzőnél megrendelhető Székelyudvarhelyen (Odorheiu) és rövidesen kapható lesz az összes könyvkereskedésekben is.

(k. e.)

ROMANOVSKY ERNŐ
ablakredőnykereskedés és szerelés

TIMISOARA

186 Str. General Foch (Fröbl) No. 12

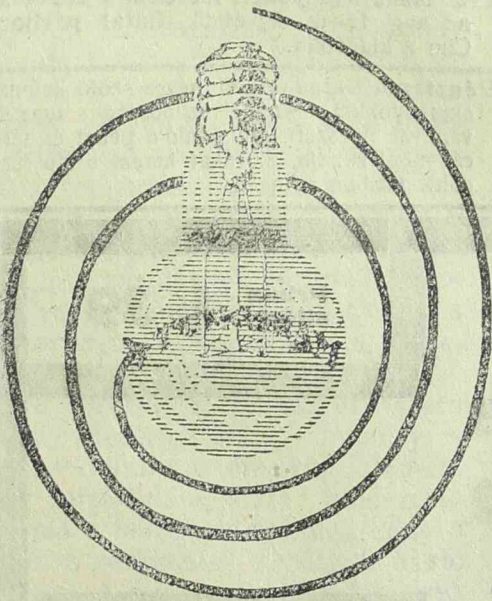
Az országban elismert
legszebb sajtó gyártmányu

Blondel-keretek kizárólag

RECORD képheret-
gyárban

József-tér 1 sz. kaphatók.
Tulajdonos: Horváth Lajos

**Önnek
ingyen
van izzólámpája,
hogyha ügyel a**

védjegyre, mert az árammegtakarítás és hosszú élettartam folytán gyorsan megtérül az ára. Óvakodjék tehát az ismeretlen márkáktól! A „Tungsram” védjegy garanciája a minőségnek. Tetszetős forma, kellemes fény, mely nem kápráztat. Új szabadalmak által védett világítófémszál.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Kalandos Palkó utazásai

— Lovaglás az elefánton —

Elérkezett a nap, amikor a karaván ismét utrakelt. Bőséges reggeli után egy hajnalon Astor parancsára felszedték a sátrakat, mindent becsomagoltak és megindultak. Elöl mentek a bensülött fegyveresek, utánok következtek a teherhordók és a menetet Astor és társai zárták be.

Utjuk sok szép vidéken vezetett keresztül. Astor a két fiatal, Kalandos Palkót és a volt newyorki cipőtisztitót, maga mellett tartotta és sokat magyarázott nekik. Felhívta a figyelmüket sok különös afrikai növényre és állatra. Egy helyen olyan erdőn haladtak keresztül, ahol erős indák huzódtak egyik fától a másikig és lehetlenné tették az előrehaladást. Itt csak úgy tudtak menni, hogy fejszével vágta maguknak utat a sok inda között.

— Ez az igazi afrikai őserdő, — szölt Astor, — itt még sohasem járt emberi láb.

Egy napon olyan erdőbe értek, ahol a fák emberrnyi magasságban meg voltak furva, a furás nyílásán vékony eső volt bedugva, melyből állandóan valami szürkés, vastag nedv csepegett a fák alján álló faedénybe.

— Nini, — mondta Palkó, — ezek a fák meg vannak csapolva. Mi az, ami belőlük folyik?

— Gummi, — válaszolta Astor.

— Akkor hát veszek ebből a gummiból és hazaviszem, majd jó lesz odahaza radirgumminak.

— Ohó, csak hogy ez még nem radirgummi. Ez nyers gummi, amelynek még sokféle feldolgozáson kell átmenni, hogy igazi gummi váljék belőle. És aztán nemcsak radirgummi lesz belőle, hanem autógummi, cipősarok és sok más egyéb holmi.

— Ki csapolta meg ezeket a fákat? — kíváncsiskodott Palkó.

— Kicsoda? Hát gummigyűjtő emberek. A közelben kell valahol a telepüknek lennie.

Nemsokára el is érkeztek a telephez. A telep lakosai csupa bensülöttök voltak, parancsolójuk egy német ember volt, aki készségesen megmagyarázta Kalandos Palkónak mindazt, amire a gummiról kíváncsi volt.

A vándorlás tizedik napján a karaván éppen egy nagy erdőn haladt ismét keresztül, amikor messzről különös zaj hallatszott. Ugy hallották, mintha ezernyi nagy kalapácsok vernék valahol a földet. A bensülöttök igen nyugtalanok voltak, de nyugtalan volt maga Astor is.

— Elefántesorda közeledik. Azután elmondta, hogy az elefántok óriási tömegekben nagy gyorsasággal szoktak erdőn-hegven keresztül vonulni és mindent letaposnak, ami az utjukba esik. Ha erdőn találja az embert az elefántesorda, nehéz a nagy állatok elől menekülni, mert a fák között nem lehet tudni, hogy merre fognak menni. Legjobb menekülési mód még az, ha az ember fára mászik. Ez természetesen csak akkor használ, ha a fa elég vastag, mert bizony vastagabb fákat az elefántok játszva döntenek ki. Szerencsére az erdő, amelyben utasaink haladtak, olyan vastag fából állott, hogy egy-egy törzset három ember sem birt volna körzlfogni. Astor kiadta hát a parancsot:

— Föl a fákra!

Mint a mókusok, úgy másztak valamennyien a fákra. Szinte versenyeztek egymással, hogy ki legyen előbb az ágak között. Alig hogy fönt voltak, máris jöttek az elefántok. Voltak vagy háromszázan. Csak úgy feketélték tőlük az erdő. Rettenetes volt a zaj, melyet lábukkal csaptak.

Az elefántesorda már majdnem elvonult embereink alatt, mikor rettenetes dolog történt. Kalandos Palkó, aki egy ágról csudálkozva nézte a hatalmas állatokat, egyszerre csak előrehajolt, hogy még jobban lásson és abban a pillanatban leesett a fáról. Egy óriási elefánt hátára esett. Szerencsére volt annyi lélekjelenléte, hogy az elefánt kurta szőrében alaposan megfogódzott.

A karaván tagjaiban megfagyott a vér, mikor látták, hogy Palkóval mi történt. A segítségére nem lehetett menni. Különbén is az elefánt a szokatlan tehertől megvadult, még jobban rohant és nemsokára eltűnt a szemek elől.

Palkó pedig közben azon tanakodott magában, hogy miképpen kerülhetne le ismét az elefánt hátáról valamely biztonságos helyre.

Megjelent!

Megjelent!

A kis Nanette

Regény

Ára 30 lei

Megjelent!

Megjelent!

Laci és a nap.

— Mondjad csak Laci, — miért nem látjuk éjszaka a napot, — kérdik Lacitól.

— Azért nem látjuk éjszaka a napot, — feleli nagy bölesen Laci, — mert akkor alszunk.

Az elégedetlen halacska

Volt egyszer, már a nagyapám se emlékszik rá pontosan, hogy hol, de bizonyos, hogy valahol volt egy erdei patak. Ez a patak szép és tiszta volt. A víz nevetve, csacsogva csergedezett benne.

Ebben a kedves kicsi patakban élt-éledgett egy apró halacska. A kis hal ott lubickolt a napsugártól megaranyozott habokban. Eleintén nagyon boldog volt, de aztán erőt vett rajta az elégedetlenség.

— Ez nem élet, — mondotta, — folyton csak ebben a kis patakban lenni. Látni akarok nagyobb vizet is és elszomni egészen a tóig.

A többi halak lebeszéltek erről, azonban a fürge kis hal nem hallgatott rájuk és egy szép napon csakugyan elszórt a tóig. Elbámult a sima óriási vizen és sok csudálni-valót látott ott.

— Milyen nagyszerű itten, — mondotta, — lám, a bolond haltársaimnak a kis patakban minderről a szépségről fogalmuk sincsen. Sajnálom.

Egyszere csak a víz színén egy remek színes legyeeskét látott.

— Pompás falat, — gondolta és utána kapott.

Azonban a légy torkán akadt és vele együtt a horog is, amelyre a légy erősítve volt. Bármint erőlködött, nem tudott szabadulni. Nemsokára benne volt a halász táskájában és még aznap este rántott hal lett belőle.

Igy járta meg a szegény halacska, mert elégedetlen volt a kis patakban és máshová vágyott, mint ahová a sors rendelte.

Torino

FIAT

automobilok és alkatrészek
képviselője:

**Tichy Testvérek
autogarage**

Timisoara I. Str. Eminescu 6.

Telefonszámok;

Garage: 11-26 Lakás: 11-27

Leipziger Messe

die größte Messe der Welt:

11.000 Aussteller aus 21 Ländern
160.000 Einkäufer aus 44 Ländern

Herbst 1926:

29. August bis 4. September

Auch für Sie lohnt sich der Besuch!

Nähere Auskunft gibt Ihnen:

über Sonderzug von Budapest bis Leipzig mit direkten Wagen II. u. III. Klasse zu 33% Fahrpreismässigung, Besorgung der kostenlosen deutschen Visums, etc. der ehrenamtliche Vertreter des Messamts

Herr Eugen v. Angerbauer

Timisoara, I. Str. Gen. Praporgescu 3

und das
LEIPZIGER MESSAMT LEIPZIG

Aki

augusztus hónaptól legalább egy negyedévre előfizet a DÉLI HIRLAP-ra, az hetenként egyszer

ingyen

egy apróhirdetést helyezhet el a Déli Hirlapban. Ugyanezen kedvezményt természetesen régi előfizetőink is igénybe vehetik. Mindenki

hirdethet

tehát ingyen a Déli Hirlapban, aki három hónapra százhatvan leít fizet, amiért díjmentesen hához szállítva kapja a Déli Hirlapot a kora reggeli órákban.

Nem

volt és nincs egész Romániában még egy lap, melyet oly olcsón kaphatna, mint a Déli Hirlap. Nem

fizet

amellett a hirdetésért sem, amelyet hetenként egyszer ingyen kap. Aki egész évre fizet elő, az hetenként egyszer kereset hirdetést kap ingyen, megfelelő nagyságban. Beszélje

rá

ezért mindenki ismerősét, hogy fizessen elő a Déli Hirlapra, mert olcsón kap mindennap lapot és amellyel ingyen hirdethet. A Déli Hirlap előfizetési árai: Egy évre 600 lei, félévre 300 lei, három hónapra 160 lei és egy hónapra 60 lei. Temesvár-Belváros, Szent György-tér 4. Telefon: 2-52.

Értésítem a nagyérdemű közönséget, hogy cipészműhelyt nyitottam, hol mérték és divattalp után legfinomabb cipők jutányos áron készülnek. Javítások a legrövidebb időn belül készülnek. Wuchner János Szent György-tér 4.

Bánáti Hitelbank R.-T.

Temesvár, Str. Alba Iulia 3 (Ferdinand-szálló mellett)
a Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. affiliációja

Telefon 20-24, 5-93

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére s folyószámlára a legmagasabb kamatozás mellett, úgy leiben, mint idegen valutában. Foglalkozik váltóleszámitolással, hitelfolyósítással, inkasszóval, idegen pénz nemek, záloglevelek vételével s eladásával, átutalással stb.

Érdekeltsége:

„BIRDEV“ menetjegyiroda

Menetjegyek a kül- és belföld összes állomásaira eredeti áron. Kedvezményes fürdőjegyek. rüzdő- és utlevélosztály. 544

A Temesvári Állami Gyufagyár igazgatósága és tisztviselői kara mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett főosztályvezetője

Thoma Miklós ur

ötvennyolc éves korában rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Teteme a józsefvárosi temető halottsházában ravasztaoztatott föl.

Az elhunytban a gyár egy odaadó, hűséges munkását vesztette el, akinek emlékét kegyelettel örökre megőrizzük.

Földi maradványainak elhantolása ma, augusztus 1-én, délután három órakor megy végbe a józsefvárosi temetőben.

Legyen neki könnyű a föld!

Olcsó házhelyeket

miniszterium által engedélyezve

YOGHURT

a világ leghíresebb orvosai életmeghosszabbító gyógy- és erősítő tápítalnak tartják. Gyártja és szállítja:

Wátz Ágoston

Temesvár II., Andrassy-ut 18
Telefon 15-90.

Aranka és Rézike

Bodó Sanyi regénye

Mindenütt kapható!

építőanyaggal Telefon 9-18

részletre

Kardos-telepen, gyárvárosi strand homokszedők végében.

Minden nő,

ki bőrének üdeségét és tisztaságát meg akarja őrizni, használjon

dr. BIRÓ-féle

Havasi gyopár-krém, szappant, pudert, mosdóvizet.

Saját készítés!

Saját készítés!

Speciális gyermekkoscsik, téli koscsik és sporikocsik nagy választékban. Valamint borbutorok és mindennemű kárpitos munkát a legolcsóbb áron eszközöl **Kanizsai III.**, Rákocsi-utca 1 (Dr. Bicki-ház)

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 3 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Alláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Perzsaszőnyeget keresek megvételre. Lehet összekötő szőnyeg, esetleg 2x3 m-es nagyságu is. Cimeket a lap kiadóhivatalába „Perzsa” jellegre kérek.

Vidékre kis családhoz jóra való árvafeleányt mindenek keresek. Cim a kiadóban.

Motorok:

gyárilag javított, kifogástalan karban azonnal szállíthatók, 80 HP. Benz-gyártmányú szivógázmotor, 55 HP. Koch-gyártmányú szivógázmotor, 50 HP. Langen és Wolf-gyártmányú szivógázmotor, 30 HP. Skoda-gyártmányú szivógázmotor, 30 Corona-gyártmányú, kétütemű nyersolaj motor, 16 HP. Grossley-gyártmányú benzinmotor.

Gőzgépek:

70 HP. compand condensatoros Podvinetz és Heissler-gyártmányú félstabil, 40 HP. MAV-gyártmányú magasnyomású félstabil, 35 HP. Wolff-gyártmányú comcaud félstabil.

Malomgépek:

2 drb. Ganz hengerekkel, dupla hengerekkel, 600x290 mérettel, 2 drb. nagy teljesítményű Schekk-féle lisztkeverő, 1 drb. sikszita, 2 drb. Radiálszita, 1 drb. tarár, 1 drb. Rebdtabel, 1 drb. egyjárú 36° malom, 1 drb. kétjárú 36° malom. Érdeklődőknek készséggel szolgál árajánlattal FRIEDRICH TESTVÉREK gépgyára Timisoara.

Egy kifogástalan állapotban levő koncertzongora eladó. Közelebbt IV., Str. E. Gojdu (Ormós-utca) 4.

Az újsághirdetésről egy amerikai szentencia a következőképpen szól: A hirdetésen az olvasó először átsiklik; másodsor: észreveszi, de nem olvassa el; harmadszor: elolvassa, de emellett nem gondol semmit; negyedsor: kissé elgondolkozik rajta; ötödsor: beszél róla az ismerőseivel; hatodsor: fölbred benne a vágy, hogy kísérletet tegyen; hetedsor: vásárol. — Objektív tudományos megfigyelések bizonyítják, hogy ez a megállapítás nemcsak szellemes önréklámja a kiadónak, hanem fényesen beigazolt lélektani igazság is.

Sürgösen eladó házhely Krisán-féle telepen (Turbináknál) 100[m]. Érdeklődni: Gerbován, II., Tej-utca 6.

Pej, magasvéri kanca, három hónapos csikóval eladó. Józsefváros, Ormós-utca 4.

Kifutófiú vagy leány felvétetik. Papirus, Jenőherceg-utca 18

Egy jókarban levő férfi átmeneti kabát eladó. Cim a kiadóban.

Keresek nov. elsejére, esetleg azonnal két vagy három szobás lakást, lehetőleg kerttel. Ajánlatokat „Kellemes otthon” jellegre a kiadóba kérek.

Bőrkabátok, borsapkák, bőrtáskák (új és régiek) festését vállalja Gutjahr műfestője II., Bárány-utca 18

Megvételre keresek jókarban levő használt ebédőt. Cimeket a lap kiadóhivatalában „Ebédő” jellegre kérem leadni

Feil Ferenc munkakönyve, keresztlevele, piros igazolványa, egyéb iratokkal kedden dében a Gyárvárosban a remiztől a Kossuth-térig elveszett. Kértek a becsület megtaláló a gyárvárosi villanytelepen adja le.

Régiséget, arany, ezüst tárgyakat, szőnyeg, kézimunkát és egyéb cikkeket vesz, elad „Fortuna” Gyárváros, Fő-utca 6. Meghívásra hához megy.

Modern cimitáblák Pinténnél, II., Kém-utca 5

Intelligens fiatalember a Belvárosban, lehetőleg fürdőszoba használatnál csinosan butorozott szobát keres. Ajánlatokat a kiadóba „Jól fizetek” jellegre kérek.

Fiatalkorú házaspár két butorozott szobát keres, lehetőleg fürdőszoba és konyha használatnál. Cimeket a kiadóba „Csendes lakó” jellegre kérek.

Éves bizonyítványokkal mindenek szakácsnő aug. 15-ére felvétetik fiatal párhoz. Cim a kiadóban.

Pénztárca Varga Aurél névre szóló katonai okmányokkal, személyazonossági igazolvánnyal elveszett. Megtaláló a pénzt és tárcát megtarthatja, iratokat kérem a lap kiadóhivatalában adja át.

Mose Delain L 36

Prima sífőn L 39

SIESSENEK
mert még csak rövid ideig tart a
nagy kiárusítása
az összes szezoncikknek az

„AU PRINTEMPS” (ezelőtt MISSIR)
divatnagyházában
TIMISOARA, Str. V. Alexandri (Hunyadi-utca) 3

Crêpe de Chine L 590

Angol szövetek L 249